

HET/////////
UTRECHTS
ARCHIEF//
/////////
/////////

Meerjarenbeleidsplan Het Utrechts Archief 2025 – 2028

—

De Collectie Utrecht: toegankelijk voor iedereen

Voorwoord

Vrije toegang tot overheidsinformatie is één van de pijlers van onze rechtstaat. Als archief hebben we hierbij een belangrijke functie. De informatie die we bewaren wordt gebruikt voor democratische controle door politici, journalistiek en burgers. Voor recht en bewijs. En voor onderwijs en brede publiekseducatie. De afgelopen beleidsperiode raadpleegde een recordaantal gebruikers onze collectie. We digitaliseerden miljoenen archiefstukken, die we met nieuwe technieken als *hand written text recognition* toegankelijk maakten. We deelden onze data via nieuwe diensten met gebruikers en verbonden ze via *linked open data* aan erfgoedcollecties wereldwijd. Met ons nieuwe e-depot kunnen we nu ook digitaal gevormd archief bewaren en beschikbaar stellen. Hiermee bouwden we een stevig informatiefundament dat gebruikt wordt voor onderzoek, educatie en cultuurbeleving.

In 2025 krijgen we te maken met een belangrijke wetswijziging: de nieuwe Archiefwet. Deze richt zich op de digitale ontwikkelingen en stelt nieuwe eisen aan een transparante overheid. Burgers en onderzoekers hebben recht op versnelde toegang tot overheidsinformatie. Wat betekent dit voor de archieffunctie en voor ons werk als professionals? Om alles transparant en efficiënt in te richten moet er zowel bij Het Utrechts Archief als bij alle betrokken overheden veel werk worden verzet. Ook gelet op de razendsnelle ontwikkelingen op het gebied van de digitale transformatie en AI, zullen we de komende beleidsperiode weer volop moeten innoveren. Ons beleid draagt eraan bij dat onze partners als betrouwbare overheden voldoen aan de verplichtingen van de Archiefwet en zorgt ervoor dat onze dienstverlening aansluit bij de wensen van het publiek, nu én in de toekomst. De komende jaren gaan we hier als Regionaal Historisch Centrum met nieuwe energie aan werken.

Onze rechtsvorm, de Gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief, wordt aangepast vanwege een verandering in de samenwerking van het Rijk met de elf Regionaal Historische Centra. Het Rijk treedt als partner uit de gemeenschappelijke regelingen, maar blijft via een delegatiebepaling in de nieuwe Archiefwet verbonden aan de Regionaal Historische Centra voor het behoud en beheer van de analoge rijksarchieven. Daarmee kunnen we verder bouwen aan onze Collectie Utrecht: open, verbindend en voor iedereen.

Rachel Streefland
voorzitter bestuur Het Utrechts Archief

Chantal Keijsper
directeur Het Utrechts Archief

I. Speerpunten 2025-2028

In Het Utrechts Archief vindt de burger authentieke overheidsinformatie, aangevuld met een grote hoeveelheid historisch materiaal, particulier archief, beeldmateriaal en een bibliotheekcollectie. Docenten, studenten, leerlingen, journalisten, architecten, juristen, genealogen en vele anderen maken dagelijks gebruik van onze archieven en collecties, kortweg de Collectie Utrecht, voor onderwijs en onderzoek, recht en bewijs en cultuurbeleving. Naast het beheren en beschikbaar stellen van de collectie vertellen we in onze Expo en via onze digitale kanalen het verhaal van Utrecht, samen met de inwoners van stad en provincie. Dit deden we de afgelopen jaren met vele partners, onder meer tijdens de succesvolle viering van 900 jaar Utrecht op 2 juni 2022.

Een nieuwe Archiefwet in 2025

De huidige Archiefwet is verouderd en onvoldoende gericht op digitale processen. De nieuwe Archiefwet moet ervoor zorgen dat overheden hun digitale informatie goed opslaan en toegankelijk houden. Ook zal de wet bijdragen aan grotere transparantie. Overheden moeten maatregelen nemen om belangrijke informatie duurzaam toegankelijk houden. Deze informatie moet ook op de lange termijn vindbaar, leesbaar en bruikbaar blijven, zowel voor eigen gebruik als voor inzage door burgers. Overheden moeten informatie al bij creatie van de juiste bewaartermijn voorzien. Informatie die blijvend bewaard moet worden, wordt niet na twintig, maar al na tien jaar overgebracht naar de archiefdiensten.

Een betrouwbare en transparante overheid

Eén van de voorwaarden voor een goed functionerende democratie is dat overheden hun informatiebeheer op orde hebben. Nieuwe wetten hebben tot doel om bij te dragen aan een betrouwbare en transparante overheid, zoals de Wet Open Overheid (WOO) en de nieuwe Archiefwet. Overheidsinformatie zoals contracten, vergunningen en notulen moet na invoering van de nieuwe Archiefwet al binnen 10 jaar in plaats van 20 jaar naar het archief overgebracht worden voor raadpleging door burgers. En met een beroep op de WOO kan deze termijn zelfs nog verder worden verkort. Hoe zorgen we er vervolgens voor dat burgers en bedrijven de informatie vinden waarop ze recht hebben? Dat ambtenaren de juiste informatie kunnen gebruiken voor hun werkproces? En bestuurders hun beleidsbeslissingen kunnen verantwoorden? Hierbij is HUA in verschillende rollen als kennishouder, implementatiepartner en toezichthouder een belangrijke ketenpartner voor de overheden.

Onze missie:

Het Utrechts Archief verwerft en bewaart de bronnen van de Utrechtse geschiedenis, om ze beschikbaar te stellen aan het publiek. We verbinden de inwoners van de stad en provincie door gezamenlijk het verhaal van de Utrechtse geschiedenis te vertellen. We bieden een aantrekkelijk publieksprogramma en innovatieve digitale dienstverlening. Het Utrechts Archief is een toonaangevend expertisecentrum voor informatiebeheer en deskundig partner voor instellingen en overheden in de regio Utrecht. Onze kernwaarden - verbindend, duurzaam, toegankelijk en betrouwbaar - zijn leidend voor de manier waarop we naar buiten treden en als collega's omgaan met elkaar.

Recht op informatie

Onze fysieke collectie groeit de komende vijftien jaar flink, van 36 kilometer naar 50 kilometer. Tegelijk neemt ook de digitale collectie snel in omvang toe. Dit betekent een aanzienlijke inspanning zowel voor het fysiek als het digitaal beheer. Ook op het gebied van het toegankelijk maken wordt de komende jaren een forse inspanning gevraagd. Burgers hebben recht op informatie die eenvoudig vindbaar is, wat niet vanzelfsprekend is met een digitale collectie die inmiddels ruim 10 miljoen scans telt en dagelijks groeit. Nieuwe technieken stellen ons in staat om grote hoeveelheden data makkelijker en sneller te doorzoeken.

Brede cultuureducatie

Als Regionaal Historisch Centrum (RHC) zullen we de Collectie Utrecht actief en laagdrempelig toegankelijk maken in ons educatie- en publieksprogramma. Dit is in tijden van ontleding, laaggeletterdheid en teruglopend geschiedenisonderwijs een belangrijk aandachtspunt. Hiermee kunnen ook de doelgroepen van vandaag en morgen de maatschappelijke waarde van de Collectie Utrecht begrijpen en benutten. We werken hieraan via klassenprogramma's, lezingen, podcasts, tentoonstellingen, filmvertoningen en laagdrempelige activiteiten zoals Vrijdag Museumdag. De programma's en activiteiten gaan over het heden, verleden en de toekomst van Utrecht, met bijzondere aandacht voor inclusie en diversiteit.

Aanpassing GR

Ten slotte verandert er organisatorisch een en ander: het Rijk zal naar verwachting in 2025 terugtreden uit de Gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief. De analoge rijkscollectie en bijbehorende financiering zullen bij HUA blijven via delegatie, maar het Rijk zal niet meer als bestuurlijke partner betrokken zijn. Om de continuïteit van de organisatie en het collectiebeheer, de dienstverlening en het toezicht te verzekeren, wordt de duurzame samenwerking met het Rijk verankerd in de nieuwe Archiefwet.

De Gemeenschappelijke regeling (GR)

Het Utrechts Archief is een zelfstandige organisatie met een Gemeenschappelijke regeling (GR) als organisatievorm. Het bestuur wordt gevormd door wethouders van de gemeente Utrecht, gedeputeerden van de provincie Utrecht en bestuurders namens het Rijk. Het bestuur bestaat uit een dagelijks bestuur (DB) en een algemeen bestuur (AB). Dit bestuur komt vier keer per jaar samen en stelt de belangrijkste stukken vast, zoals de begroting en het meerjarenbeleidsplan. Voor de beleidscyclus volgt Het Utrechts Archief de BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten).

Het Utrechts Archief verzorgt het archiefbeheer voor het Rijk (analoog archief), de provincie en gemeente Utrecht, de gemeente Nieuwegein en een aantal gemeenschappelijke regelingen en organisaties, en is in de rollen van Rijks-, Provincie-, en Gemeentearchivaris verantwoordelijk voor het toezicht op het informatiebeheer. Het Rijk zal uit de gemeenschappelijke regeling treden en via een delegatiebepaling in de nieuwe Archiefwet blijvend samenwerken voor het beheer van de rijksarchieven in de provincie Utrecht.

Impact

Met ons beleidsplan willen we de volgende verandering in gang zetten en daarmee bijdragen aan onze hoofddoelstellingen:

- De Utrechtse burger kent HUA als dé plek voor overheidsinformatie en waardevolle particuliere bronnen die een rijk beeld geven van de geschiedenis van stad en provincie.
- Burgers en ambtenaren kunnen deze informatie makkelijk vinden en duiden.
- Gebruikers zijn tevreden over de dienstverlening van HUA en gebruiken de collectie voor hun professionele en persoonlijke ontwikkeling en cultuurbeleving.
- HUA draagt bij aan een samenleving met een betrouwbare overheid
- HUA ondersteunt het onderwijs en draagt bij aan cultuurparticipatie en burgerschap door het educatieprogramma voor een leven lang leren.

Aanpak

Op welke manier gaan we aan de slag met onze ambities?
Hiervoor richten we ons op vier beleidspunten:

- 1. Ketenpartner voor een betrouwbare overheid**
Samen met onze overheden zorgen we ervoor dat de burger versneld toegang krijgt tot informatie.
- 2. Zoeken, vinden en verbinden**
We maken onze digitale collecties beter vindbaar.
- 3. Nieuwe doelgroepen in het publieksprogramma**
We verbinden nieuwe doelgroepen aan het publieksprogramma en helpen hen om de collectie te begrijpen en te benutten.
- 4. Een duurzame en veerkrachtige organisatie**
We investeren in een efficiënte bedrijfsvoering en een innovatieve organisatiecultuur met goed opgeleide medewerkers waarmee we onze resultaten behalen.

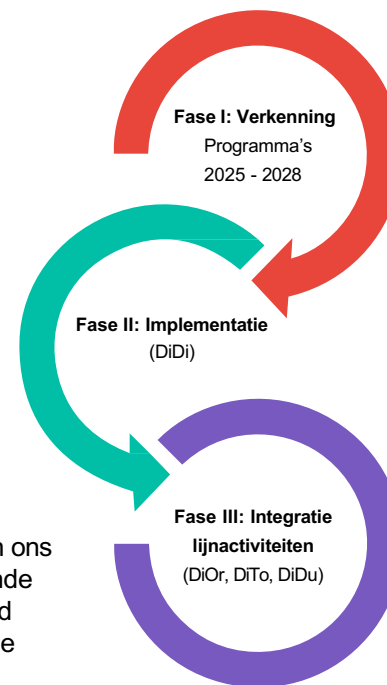

Onze speerpunten en programma's

We voeren ons beleidsplan uit via onze afdelingen, speerpunten en programma's. Via de **speerpunten** geven we een impuls aan processen die zich door onze hele keten bewegen: toezicht > acquisitie > materieel beheer > digitaliseren > beschrijven > nader toegankelijk maken > beschikbaar stellen > benutten.

Via de **programma's** kunnen we snel inspelen op maatschappelijk en technologische ontwikkelingen. Een programma ontwikkelt zich in drie stadia: verkenning, implementatie en integratie in de lijnorganisatie. De programma's uit de vorige periode Digitale Organisatie (DiOr), Digitale Toegankelijkheid (DiTo), Digitale Duurzaamheid (DiDu) zijn eind 2024 opgenomen in de organisatie. Digitale Dienstverlening (DiDi) bevindt zich in de implementatiefase en wordt voortgezet in de volgende beleidsperiode.

Fasering programma's
Het Utrechts Archief:

Onze programma's stellen ons in staat een vooraanstaande rol te spelen op het gebied van digitalisering, innovatie en publieksbereik.

Uitwerking van de speerpunten en programma's 2025 – 2028

Speerpunt 1: Ketenpartner voor een betrouwbare overheid

Op welke informatie heeft de burger recht en wanneer? Wat moet er openbaar volgens de (nieuwe) Archiefwet en hoe verhoudt die zich tot de WOO, de AVG en de Auteurswet? HUA beheert de archieven van de aangesloten overheden en staat ze met advies en toezicht terzijde, zodanig dat ze aan hun wettelijke verplichtingen kunnen voldoen. Voor de digitale transformatie moeten veel processen opnieuw worden ingericht, zowel aan de kant van HUA als aan de kant van de gemeente Utrecht, de provincie Utrecht en alle andere partners waarvoor HUA het archiefbeheer verzorgt.

Met meer dan 35 km op de plank en een aanhoudende instroom vraagt het beheer van papieren archieven en collecties ook de komende jaren nog volop de aandacht. Nu de overbrengingstermijn in de nieuwe Archiefwet wordt teruggebracht van twintig naar tien jaar, zullen deze bestanden versneld beschikbaar gaan komen voor inzage door de burger. Naar verwachting zal het volume met 500 tot 1000 meter per jaar blijven groeien. Omdat de bestaande depots vol raken, moet er een oplossing gevonden worden via nieuwbouw of verplaatsing van een deel van de collectie naar externe locaties.

Deze forse instroom vraagt ook om voortzetting van het grootschalig preserveren en digitaliseren van papieren archief. Dat doen we via *scanning on demand* en in grote projecten, waar mogelijk in aansluiting op landelijke digitaliseringsprogramma's. Speciale aandacht besteden we aan AV-materiaal, kwetsbare stukken en stukken met afwijkende formaten of bijzondere dragers. Waar de kwaliteit het toelaat, publiceren we ook scans die al voor overbrenging door de overheid zelf zijn gemaakt. Op deze wijze zal in 2028 tenminste een kwart van de totale papieren collectie in gescande vorm toegankelijk zijn.

Daarnaast krijgen we steeds meer digitaal gevormde informatie in beheer. Vanuit onze functie als regionaal centrum zullen niet alleen gemeente en provincie, maar ook de andere overheden die met HUA samenwerken, gebruik gaan maken van het e-depot van HUA. Vanuit deze omgeving zal ook steeds meer digitaal archief toegankelijk worden voor de burger.

Creatie en beheer van informatie krijgen bij de overheid steeds meer gestalte met gebruikmaking van gestructureerde data. Er vormt zich een ander informatielandschap waarin het langdurig bewaren van gegevens bij de bron een van de centrale uitgangspunten vormt. Bij veel gemeenten, waaronder Utrecht, krijgt deze ontwikkeling vorm vanuit de principes van Common Ground. De nieuwe Archiefwet wil ruimte bieden aan deze ontwikkeling en binnen die kaders wil HUA samen met beide partners en andere RHC's de mogelijkheden gaan verkennen voor een passende invulling van de archieffunctie in deze nieuwe omgeving. Naast het huidige e-depot, dat vooral bedoeld is voor digitale bestanden (documenten of ongestructureerde informatie), zal er een andere bewaar- en beheeromgeving moeten komen die beter aansluit op de architectuur van Common Ground.

Behalve archief gevormd door de overheid verrijken we onze collectie ook met particulier archief. Daarbij dient het nieuwe acquisitieprofiel als uitgangspunt. Bij het opnemen van digitaal archief van particuliere herkomst geven we prioriteit aan informatie die past binnen de kaders van de hotspots die door gemeente en provincie worden aangewezen, als onderdeel van hun selectiesystematiek.

De eerder ingezette ontwikkeling naar systeemtoezicht wordt voortgezet. Langs de lijnen van het strategisch en tactisch informatieoverleg volgt HUA de ontwikkeling van het informatiebeheer bij gemeente en provincie en de andere aangesloten overheden met kritische blik. De gemeente- en provinciearchivaris doen jaarlijks verslag van hun bevindingen aan B&W en de Gedeputeerde Staten, met de Archiefwet als kader. HUA ondersteunt deze overheden met advies en een oplossingsgerichte aanpak, bijvoorbeeld bij de implementatie van de nieuwe Archiefwet. De nieuwe PDC voor Digitale archiefdiensten en Toezicht dient daarbij als vertrekpunt.

Dienstverlening aan instellingen en overheden

Het Utrechts Archief beheert naast het Rijk en de provincie en gemeente Utrecht ook de archieven van gemeente Nieuwegein. Dit verloopt via een dienstverleningsovereenkomst. Hierin staan afspraken over digitale beschikbaarstelling en archieftoezicht. Voor het toezicht en advies zijn er daarnaast overeenkomsten met de Veiligheidsregio (VRU), GGD regio Utrecht, de Belastingssamenwerking (BghU), de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD), en Werk en Inkomen Lekstroom (WIL). In 2025 voegen we onze Digitale Archiefdiensten aan de overeenkomsten toe, zodat overbrenging van digitaal archief naar het e-depot ook voor deze overheden mogelijk wordt. Ten slotte zijn er overeenkomsten met de Ridderlijke Duitse Orde en het Nederlands Volksbuurtmuseum, gericht op de digitale toegankelijkheid van hun unieke archieven en collecties.

Doelstellingen:

Wat gaan we concreet realiseren in de periode t/m 2028?

- **Indicator 1:**
In deze beleidsperiode wordt elk jaar minstens 500 meter archief overgebracht en opgenomen.
- **Indicator 2:**
In deze beleidsperiode produceren we jaarlijks minstens 500.000 scans.
- **Indicator 3:**
In 2028 is al het AV- en digital born-materiaal op analoge dragers digitaal toegankelijk en waar nodig vervangen.
- **Indicator 4:**
In 2028 zijn 5.000 charters, de helft van al het nog resterende chartermateriaal, gevlakt, gescand en digitaal toegankelijk.
- **Indicator 5:**
In 2028 levert HUA aan partners en samenwerkende overheden digitale archiefdiensten, waaronder het e-depot.
- **Indicator 6:**
HUA draagt er middels kennis en advies actief aan bij dat eind 2028 alle partners en samenwerkende overheden hun regelgeving en kwaliteitssystemen hebben aangepast op de nieuwe Archiefwet.

Speerpunt 2: Zoeken, vinden en verbinden

Hoe maken we onze archieven en collecties goed vindbaar en doorzoekbaar voor gebruikers? En welke nieuwe technieken kunnen we hierbij inzetten? Via een integrale visie op fysieke en digitale dienstverlening maakt HUA de collectie beter en gebruiksvriendelijker vindbaar, verbinden we collecties en ondersteunen we klanten in het zoeken en vinden.

De collectie werd de afgelopen beleidsperiode geraadpleegd door ruim 6 miljoen gebruikers, die nog eens een veelvoud aan stukken en scans raadpleegden. Onze studiezaal op de Alexander Numankade is er voor raadpleging van de originelen en in toenemende mate maken onderzoekers en burgers gebruik van onze digitale kanalen. Door de instroom van papieren archieven en de aanwas van *digital born* neemt de omvang van de collectie snel toe. Omdat de burger recht heeft op vrije toegang tot informatie, investeren we in het beschrijven en eenvoudig vindbaar maken van onze bronnen. Dit zullen we steeds vaker volledig geautomatiseerd doen, in plaats van handmatig en via de inzet van vrijwilligers. We sluiten hierbij aan bij de nieuwe visie van de KVAN (Het archief als nutsvoorziening), de branche- en beroepsvereniging voor archieven, waarbij het verbinden van de archiefcollecties via Linked Open Data centraal staat.

We richten ons op de volgende technieken:

- Hand Written Text Recognition (HTR) en Optical Character Recognition (OCR). Hiermee zetten we handgeschreven en gedrukte documenten om in leesbare digitale tekst.
- Linked Open Data. Hiermee verbinden we de digitale collecties onderling en met andere collecties.
- Artificiële Intelligentie (AI). Hiermee kunnen we grote digitale collecties specifiek op basis van context en de zoekvragen van de klant presenteren.

Om deze technieken de komende jaren in onze systemen te integreren werken we aan een geheel vernieuwde website die een portalfunctie heeft voor fysieke, gedigitaliseerde en *digital born* informatie. Hiervoor kijken we ook naar noodzakelijke vernieuwing van de huidige ICT-architectuur en infrastructuur, waaronder het Collectie Beheer Systeem (CBS) en zullen we als onderdeel van onze E-strategie onze beschrijvingsstandaarden en toegangen doorontwikkelen. Hierbij werken we samen met de sector aan het versterken van de archief functie als informatieknoppunt naar burgers, overheden en historische collecties. Bij onze dienstverlening staat de gebruiker centraal. Dit betekent dat we uitgebreid klantonderzoek doen tijdens de ontwikkeling van onze digitale diensten.

Volgens de principes van de Digitaal Erfgoed Referentie Architectuur (DERA) bieden we onze data in toenemende mate aan als Linked Open Data. Hiermee kunnen wijzelf en externe partijen nieuwe toepassingen ontwikkelen, zoals apps, websites, (data)visualisaties en andere presentatievormen. De data kunnen verrijkt worden via crowdsourcing en AI.

Doelstellingen:

Wat gaan we concreet realiseren in de periode t/m 2028?

- **Indicator 1**
In 2028 is er een nieuwe integrale visie op hybride dienstverlening, waarbij *digital first* leidend is.
- **Indicator 2**
In 2028 is er een nieuwe website, met bijbehorende digitale dienstverlening. Deze is ontwikkeld op basis van onze integrale visie en maakt slim zoeken via Linked Open Data mogelijk.
- **Indicator 3**
De nieuwe digitale diensten worden ontwikkeld op basis van de persona's en na uitgebreid klantonderzoek en User Experience (UX) onderzoek.
- **Indicator 4:**
In 2028 is de gehele digitale collectie van HUA via Linked Open Data toegankelijk en (her)bruikbaar (m.u.v. data met auteursrecht, bijzondere persoonsgegevens of beperkingen op de openbaarheid).
- **Indicator 5:**
In 2028 zijn HTR, OCR en aanvullende manieren van ontsluiting zoals AI (via Large Language Models) opgenomen in het reguliere proces van digitalisering.
- **Indicator 6:**
In 2028 zetten we AI op een veilige en ethische manier in om onze collectie eenvoudig te doorzoeken. We stellen onze data actief beschikbaar voor initiatieven van derden.

Regionaal Historisch Centrum

In elke provinciehoofdstad in Nederland worden rijksarchieven bewaard. Deze zijn ondergebracht bij de Regionaal Historische Centra, waarvan Het Utrechts Archief er één is. De RHC's beheren onder meer de archieven van de Burgerlijke Stand, gerechtelijke instellingen, het Kadaster, Rijkswaterstaat en de Kamer van Koophandel. Doel van de RHC's is deze archieven toegankelijk te maken én het historische verhaal van een regio onder de aandacht van een breed publiek te brengen. De RHC's werken waar mogelijk samen op het gebied van digitalisering, beheer, innovatie en bedrijfsvoering.

Speerpunt 3: Nieuwe doelgroepen in het publieksprogramma

In ons publieksprogramma vertellen we het verhaal van het heden, verleden en de toekomst van de stad en provincie Utrecht, samen met onze partners. Dit doen we via het educatieprogramma, activiteiten en tentoonstellingen in de Expo. We bieden een warm welkom aan onze bestaande doelgroepen én bereiden ons voor op nieuwe generaties.

Via het publieksprogramma kan iedereen kennismaken met de authentieke bronnen uit de Collectie Utrecht en ervan leren én genieten. De afgelopen jaren werkten we veelvuldig samen met Utrechtse instellingen en particulieren. Om er een paar te noemen: de partners van Utrecht 900, voetbalclub FC Utrecht, waterschap HDSR, de Domtoren, ZIMIHC, De Roze Wolk, de Universiteit Utrecht, belangenverenigingen, geloofsgemeenschappen en migrantenorganisaties. Na de voorbije beleidsperiode, waarin Utrecht 900 centraal stond, kiezen we nieuwe thema's die aansluiten bij de actualiteit. Ons aanbod richt zich op onze bestaande doelgroepen en daarnaast in het bijzonder op een aantal focusdoelgroepen: schoolgroepen, gezinnen, nieuwkomers in Utrecht en de generatie Z (GenZ). De aandacht voor inclusie, die de afgelopen beleidsperiode onder meer leidde tot samenwerking met migrantenorganisaties en lhbt-gemeenschappen, blijft eveneens een vast onderdeel van de programmering. In de nieuwe beleidsperiode staat erfgoedparticipatie centraal en versterken we de verbinding tussen erfgoed, mens en samenleving in lijn met het recent ondertekende Verdrag van Faro. We stemmen ons programma af via periodiek overleg met de partners en sluiten aan bij de cultuurnota *Kleur Bekennen* van de gemeente Utrecht en de cultuurnota van de Provincie Utrecht die in voorbereiding is.

Educatie

De afgelopen jaren investeerden we in een breed lessenpakket voor het primair onderwijs, wat zich vertaalde in een verdubbeling van het aantal scholenbezoeken naar ruim 3.500 leerlingen en studenten per jaar. In de komende beleidsperiode gaan we hiernaast extra inzetten op een breed aanbod voor het voortgezet onderwijs, het hoger onderwijs en het speciaal onderwijs. We werken hierbij samen met de Utrechtse musea en initiatieven als JINC en de Klassendag Open Monumentendag.

Thema's

Ook in de periode 2025 – 2028 zullen we voor de thema's in het publieksprogramma weer kiezen voor een combinatie van publieksfavorieten en minder bekende verhalen. Op korte termijn zullen de provincie en de gemeente Utrecht nieuwe cultuurnota's vaststellen. Op basis hiervan wordt gekeken kansen voor aansluiting met relevante archieven waarmee we deze thema's vanuit het publieksprogramma (online en offline) kunnen belichten. Er zal hierbij in ieder geval aandacht zijn voor de volgende landelijke en regionale thema's: De Stichtse Landsbrief en Popcentrum Tivoli (2025), 90 jaar NS (2028) en 450 jaar Unie van Utrecht (2029)

Doelstellingen:

Wat gaan we concreet realiseren in de periode 2025- 2028?

- **Indicator 1**
In 2028 beschikken we over een nieuw educatieprogramma voor de hele leerlijn in het kader van *lifelong learning*. Met aanbod voor het voortgezet, speciaal en middelbaar onderwijs, hoger beroepsonderwijs, wetenschappelijk onderwijs en voor volwassenen. Met dit programma zullen we jaarlijks 5.000 personen ontvangen.
- **Indicator 2**
Deze beleidsperiode organiseren we jaarlijks twee tentoonstellingen en/of participatieactiviteiten waarbij we elk jaar een doelgroep uit het meerjarenbeleidsplan centraal zetten en in co-creatie samenwerken. We kiezen hiervoor jaarlijks een actueel thema en werken hiervoor samen met partners in stad en provincie Utrecht. We ontwikkelen hierbij een inclusief publieksprogramma, waarbij we kansen van digitalisering en technologische ontwikkelingen benutten om iedereen te bereiken.
- **Indicator 3**
In 2028 is er een nieuw educatie- en publieksconcept voor de vaste Expo ontwikkeld, dat past bij de doelstellingen van HUA en de relevante maatschappelijke en technologische ontwikkelingen.
- **Indicator 4:**
In 2028 hebben we onderzoek gedaan naar de focusdoelgroepen: schoolgroepen, gezinnen, nieuwkomers in Utrecht en de generatie Z (GenZ) en op basis hiervan nieuwe persona's en communicatiemiddelen ontwikkeld.
- **Indicator 5:**
In 2028 zijn we nog steeds het RHC met de meeste volgers op social media in Nederland en hebben we de mediamix aangepast aan de nieuwe doelgroepen.

Speerpunt 4: Een duurzame en veerkrachtige organisatie

Onze bedrijfsvoering richt zich op een goede en efficiënte dienstverlening aan onze gebruikers en overheden, het inrichten van een innovatieve cultuur en de ontwikkeling van onze medewerkers. HUA wil een aantrekkelijke werkgever zijn en blijven en investeert daarvoor permanent in het lerend vermogen van de organisatie en duurzame inzetbaarheid en vitaliteit van de medewerkers.

Onze kernwaarden - duurzaam, betrouwbaar, verbinden, en toegankelijk - zijn leidend voor de open en doelmatige organisatiecultuur. Hiermee is HUA in staat om snel te kunnen inspelen op maatschappelijke en technologische ontwikkelingen en kansen voor netwerksamenwerking te benutten.

In 2025 - 2028 werken we aan beleid en uitvoering van de volgende maatschappelijke trends:

- Duurzaamheid en de energietransitie
- Regels voor transparante en betrouwbare overheidsinstellingen
- Inclusie en diversiteit
- Digitalisering van werkprocessen en cyberveiligheid
- Vitaliteit en leven lang leren

Daarnaast stellen nieuwe manieren van werken andere eisen aan onze processen en organisatie. Dit geldt voor thuiswerken in relatie tot het werk op de locaties en de verdere verduurzaming van onze kantoren en ruimtes voor ons publiek.

De bestuurlijke inrichting van HUA is geregeld in de Gemeenschappelijke Regeling (GR). Deze wordt aangepast als gevolg van het uittreden van het Rijk en de nieuwe Wet op de Gemeenschappelijke Regeling. De uitwerking hiervan voor de werkwijze zal de nodige aandacht vragen van zowel bedrijfsvoering als het beheer van de analoge rijkscollectie.

Voor de financiële systematiek is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van kracht. Om de cybeveiliging en verantwoord beheer van persoonsgegevens te borgen zijn de rollen van CISO en FG de afgelopen beleidsperiode ingericht. Deze zullen in de komende periode een vast aandeel krijgen in onze reguliere bedrijfsvoering.

Doelstellingen:

Wat gaan we concreet realiseren in de periode t/m 2028?

- **Indicator 1:**
In 2028 zijn er doelstellingen voor de duurzaamheid en energietransitie conform de wet- en regelgeving en wordt hieraan uitvoering gegeven.
- **Indicator 2:**
In 2028 zijn er regels opgesteld voor een transparante en betrouwbare organisatie en wordt hieraan uitvoering gegeven.
- **Indicator 3:**
In 2028 is het beleid rondom inclusiviteit en diversiteit geëvalueerd en een plan van aanpak in werking gesteld voor de volgende fase.
- **Indicator 4:**
In 2028 is een verkenning uitgevoerd voor de volgende fase in digitale transformatie en zijn de werkprocessen voor digitale veiligheid doorontwikkeld.
- **Indicator 5:**
In 2028 is er een vitaliteitsbeleid dat wordt uitgevoerd via de vitaliteitskalender.
- **Indicator 6:**
In 2028 is HUA een lerende organisatie en wordt een leven lang leren gefaciliteerd via de leven lang leren kalender voor de medewerkers.

II. Programma's 2025 – 2028

Via onze teams werken we aan de dagelijkse werkzaamheden. Via de projecten en speerpunten voeren we het werk uit dat in samenhang door verschillende afdelingen wordt gedaan. In onze programma's werken we aan innovatie. Programma's kunnen verschillende resultaten hebben. Zo ontwikkelen we nieuw beleid, richten we processen anders in, of experimenteren we met innovatieve technieken, producten en diensten. De programma's zijn opgenomen in de Digitaliseringsagenda 2025 – 2028 van Het Utrechts Archief. De komende beleidsperiode ronden we nog één programma uit de voorgaande periode af (DiDI) en voegen we drie nieuwe toe:

Onze programma's

1. Common Ground

In dit programma onderzoeken we welke rol HUA kan vervullen als het gaat om de ontwikkeling van Common Ground bij onze overheden. Er wordt gekeken naar archiveren bij de bron en naar de manier waarop deze informatie toegankelijk gemaakt kan worden voor burgers, in samenhang met de bestaande collectie van HUA. Linked Open Data kan een belangrijke rol spelen bij de duurzame decentrale opslag, ontsluiting en beschikbaarstelling van informatie.

2. Digitale Dienstverlening

Het lopende programma Digitale Dienstverlening wordt uitgewerkt vanuit een nieuwe visie op hybride dienstverlening, waarbij *digital first* leidend is. Om nauw aan te sluiten bij de wensen en huidige bezoekers en toekomstige generaties wordt klantonderzoek en een toekomstverkenning uitgevoerd. Op basis hiervan en van de recente technologische ontwikkelingen, maken we een nieuwe website en ontwikkelen we innovatieve diensten.

3. AI

We onderzoeken welke vormen van AI, zoals Large Language Models, en andere technieken we duurzaam kunnen inzetten voor de archieffunctie, de ontsluiting van collectiedata en een efficiënte bedrijfsvoering. Daarbij sluiten we aan bij actuele technologische ontwikkelingen enerzijds en maatschappelijke ontwikkelingen, wet- en regelgeving en ethiek anderzijds.

4. Duurzaamheid

In het programma duurzaamheid richten we ons op de inrichting van onze bedrijfsvoering en streven we naar minimalisering van afvalstromen, energieverbruik, kosten en ecologische impact. Onderdeel hiervan is de scenario-ontwikkeling om te komen tot een duurzame oplossing voor het tekort aan depotruimte. Daarnaast ontwikkelen we vitaliteitsbeleid voor duurzame inzetbaarheid en talentontwikkeling van onze medewerkers.

III. Organisatie

Vrienden

De vrienden van Het Utrechts Archief maken bijzondere projecten mogelijk. De afgelopen jaren waren dat bijvoorbeeld schenkingen van bijzonder materiaal voor de beeldcollectie, zoals de historische tekeningen van de gebroeders Saftleven, en de publicatie van *Gekomen om te Blijven*.

Fondsen en subsidiënten

Dankzij de steun van fondsen, subsidiegevers en particulieren zijn er jaarlijks extra middelen voor speciale projecten en aankopen. Succesvolle crowdfunding zorgt hierbij niet alleen voor financiën, maar ook voor extra betrokkenheid van de schenkers bij HUA. De komende jaren wordt ingezet op werving van extra middelen voor materieel beheer, digitalisering, de ontwikkeling van innovatieve diensten en publieksproducten als tentoonstellingen en publicaties.

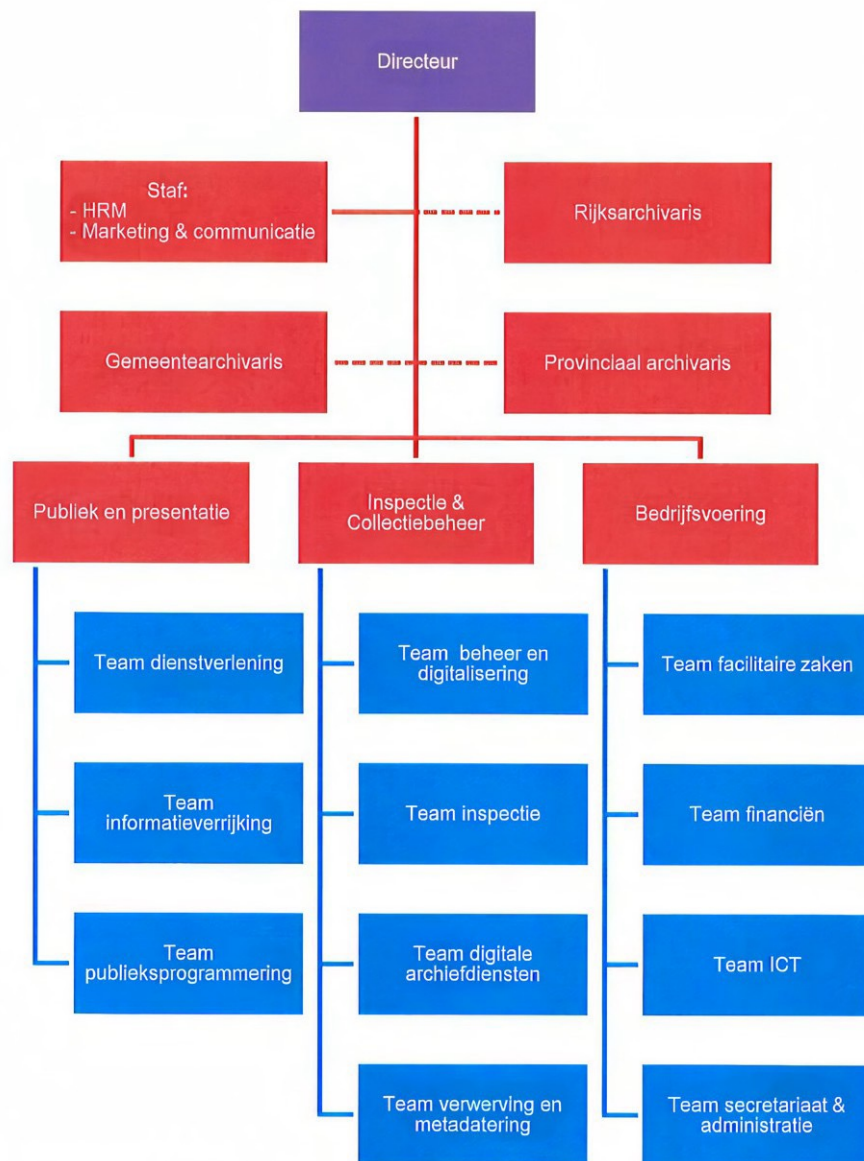
Samenwerking

Als onderdeel van het overheidsnetwerk en de erfgoedsector is samenwerking belangrijk voor Het Utrechts Archief. Dit doen we in samenwerkingsverbanden en door thematische deling van kennis en het geven van advies. Belangrijke netwerkpartners hierbij zijn de RHC's in het Convent, de samenwerkende Utrechtse musea in het SUM, branche- en beroepsvereniging KVAN, DEN Kennisinstituut cultuur & digitale transformatie, Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE) en de Kring van archivariissen Midden Nederland.

Teams en afdelingen bij Het Utrechts Archief

Managementteam

Chantal Keijsper, directeur
Luuk Boessenkool, hoofd bedrijfsvoering – controller en adjunct-directeur
Kaj van Vliet, hoofd inspectie en collectiebeheer
Karen Wegereef, hoofd publiek & presentatie
Anne-Marie van Vliet, adviseur HRM
Alexander Roos, coördinator marketing & communicatie

Kerncijfers

Archieven en collecties	35 kilometer
Medewerkers	45 fte
Bezoeken online	1,5 miljoen per jaar
Bezoek op locatie	25.000 per jaar
Vrijwilligers online	200
Scans van archiefstukken	10 miljoen
Beeldcollectie online	Ruim 250.000
Bibliotheekcatalogus online	Ruim 75.000 titels

